

Nämndemännens Riksförbund

Nyhetsbrev 3 december 2010

Nämndemännens riksförbund (NRF) är en intresseorganisation för Sveriges nämndemän. Genom förhandlingar, överläggningar och diskussioner med myndigheter och politiska organisationer vill förbundet påverka såväl lagstiftning som beslut som berör nämndemännens verksamhet i domstolarna. NRF vill också öka nämndemännens inflytande och bidra till en modern anpassning för nämndemännens verksamhet i landets domstolar. Riksorganisationen utövar sin verksamhet genom lokala nämndemannaföreningar och direktanslutna nämndemän som inte har tillgång till lokal förening.

Det börjar nu bli dags att se framåt på 2011. Vi är många nämndemän i NRF som tillsammans bildar en stark organisation som man måste lyssna till.

TACK FÖR I ÅR

Nämndemännens riksförbund vill börja med att önska alla sina medlemmar en riktigt God Jul och ett Gott Nytt År.

Det är nu dags att sätta punkt för ännu ett år med Nämndemännens riksförbund. Förbundet vill börja med att tacka alla sina medlemmar för trevliga regionträffar och andra kontakter som förbundet haft under 2010 med sina medlemsorganisationer.

Många tidigare nämndemän kommer vid årsskiftet att lämna sin verksamhet i domstolarna efter 4 år - eller längre - och NRF kommer att sakna våra kollegor som vi tjänstgjort tillsammans med. De som nu lämnar uppdraget har varit goda förebilder för vårt rättsväsende - något som riksorganisationen satt stort värde på. Vi önskar dem alla lycka till i fortsättningen.

NRF vill samtidigt hälsa nyvalda nämndemän välkomna till ett inspirerande och engagerande uppdrag som domare i landets olika domstolar. Som bilaga vill NRF informera de nyvalda nämndemännen om gällande ersättningsregler.

Vad har hänt under 2010

NRF satsar på välinformerade nämndemän

I mer än tio års tid har NRF budgeterat medel för föreningarnas informations- och utbildnings-satsningar. Riktlinjerna för ansökan var från början omständliga. De har förenklats och med åren gett det önskade resultatet att allt fler föreningar ansöker och kompetensutvecklar medlemmarna med stöd från NRF. 100 000 kr är budgeterat för 2010. Totalt har 25 föreningar lämnat in 46 ansökningar. NRF har därmed bidragit med ca 75 000 kr. En glädjande utveckling.

Allmänna Arvsfonden

Under 2006 beviljades NRF 294 000 kr för nämndemännens kompetensutveckling på temat "Barn som far illa". Många aktiviteter har anordnats och de flesta föreningar har tagit chansen att anordna förstklassiga föreläsningar med stöd av Allmänna Arvsfondens medel. Nu är vi i slutet av projektet, endast slutredovisning återstår.

Ansökan till Brottsofferfonden

Under våren 2010 ansökte NRF om medel ur Brottsofferfonden. Ansökan avslogs. Efter kompletteringar gjordes en ny ansökan i oktober. Svar väntas före nyår. Rubrik "Brottsoffer på grund av sociala medier" ansökt summa är 650 000 kr.

Studieresor inom rättsväsendet

På uppdrag av Domstolsverket har NRF under 2010 skött administrationen av nämndemännens studieresor till institutioner inom rättsväsendet. De främsta besöksmålen har varit SKL i Linköping, tullen på Arlanda, Saltvik i Härnösand och olika behandlingshem. Nytt för året är möjligheten att göra studiebesök i de nordiska grannländerna, vilket några föreningar har utnyttjat.

Ny mandatperiod och nya nämndemän

Nämndemannaföreningarna har ett stort ansvar att välkomna och vägleda de nyvalda nämndemännen. Bjud in nykomlingarna. Låt erfarna kollegor dela med sig av erfarenheter och upplevelser. Informera om hur nämndemannaföreningen arbetar med olika former av kompetensutveckling t.ex. föreläsningar kombinerat med studieresor. Det är också viktigt att föreningen informerar om riksförbundets verksamhet bl.a. om vilka frågor som är aktuella. Frågan om nämndemännens arvoden är alltid högaktuell.

Ansvar för utbildning och introduktion av nya nämndemän till uppdraget vilar på de enskilda domstolarna.

Förbundskongressen 2011

Slutplaneringen med **NRF:s kongress** pågår och är i huvudsak färdig. Kallelse har enligt stadgarna skickats ut till samtliga föreningar. Mer information kommer under våren 2011 både direkt till föreningarna och via tidningen *Nämndemannen*.

Seminarium med Domstolsverket (DV)

Under en intensiv dag, **den 8 oktober 2010**, träffade styrelsen för NRF, ledande personer inom Domstolsverket för att diskutera ett antal angelägna frågor. Här följer några exempel på frågor som fanns på dagordningen.

Tillgång till Sveriges Domstolars intranät på datorer i nämndemannarum

Enligt Sveriges Domstolars regler är att det endast anställda vid Sveriges Domstolar som, efter

att ha skrivit på en ansvarsförbindelse, får tillgång till intranät och övrigt nätverk.

Ur ett kommunikationsperspektiv vill anteckningsförfattaren skicka med att för att informationen på ett intranät ska vara lätt att förstå och man ska kunna ta till sig det, behöver man befinna sig relativt mycket i den organisation intranätet speglar och man behöver utnyttja det relativt frekvent. För förbättrad information till nämndemännen är troligen mer riktad information från domstolen en bättre och mer effektiv lösning än tillgång till intranätet. Det är domstolschefen på respektive domstol som ansvarar för sin myndighets kommunikation, både till nämndemännen och till andra grupper.

Utbildning för nämndemännen

Varje individ i nämndemannakåren måste ha kunskap om den egna rollens betydelse i domstolen. Dessutom måste DV också vara lyhörd för önskemål om olika typer av förändringar på utbildningsområdet. NRF framförde att alla nämndemän inte kommer på informationsträffarna och att vissa utbildningstillfällen borde vara obligatorisk, att man borde få ersättning för utbildningstillfällen i samma omfattning som för förhandlingstillfällen, att domstolen borde ha uppföljande utbildningsträffar under mandatperioden efter att fyllnadsval av nämndemän har skett samt att utdelning av diplom efter utbildningstillfällena kunde göra det mer attraktivt att komma på dessa.

DV menar att Domstolsverket förser domstolarna med material för att informera nämndemännen om deras roll och uppdrag, varefter domstolschefen ansvarar för informationen samt för hur nämndemännens ersätts för informations/utbildningstillfällena. Hon uppmanade att man som nämndeman tar upp frågorna till diskussion med chefen på den domstol där man arbetar.

Sammanfattning av DV om myndighetens lokaler

Domstolsverket ansvarar för alla avtal för alla domstolar, vilket innebär 350 000 kvadratmeter som ligger på drygt 120 kontrakt med 50 olika fastighetsägare. Komplexiteten i lokalhanteringen har ökat under senare år i och med att allt fler fastigheter har utländska ägare, företrädesvis fondbolag, samt i och med att praxis kring upphandlingsförfarande för hyresavtal har skärpts.

Domstolarna har i dagsläget ett relativt stort behov av om- och nybyggnationer. Därtill kommer nya krav på energieffektivisering i lokalerna.

Tillgång till domstolens lokaler

NRF tog upp att ombyggnationerna på flera håll, med Attunda tingsrätt som den domstol som nämndes, har fått negativa konsekvenser för nämndemännen på så sätt att man inte längre kommer in i domstolens matsalsutrymmen. Man upplever vidare att det inte tas tillräcklig hänsyn till nämndemännens behov och att man ibland känner det som att det bara är allmänhetens och domstolens medarbetares behov som räknas.

DV förklarade att när förändringar görs så är utgångspunkten att de tre grupperna; allmänheten och brukarna, nämndemännen samt domstolens medarbetare ska ha sina egna lokaler på domstolen och komma in i rättssalen från separata ingångar samt att alla de olika gruppernas behov ska tillgodoses så långt det är möjligt. DV förmedlade att myndigheten tar med sig nämndemännens synpunkter, men konstaterade också att det ur en säkerhetsaspekt är tydligt att nämndemännen inte ska ha tillgång till alla de lokaler som domstolens medarbetare har tillgång till.

Säkerheten på domstolarna

NRF tog upp frågan kring säkerheten i domstolarna i och med medias rapporteringar om stora tillslag när säkerhetskontroller har gjorts. DV berättade om den utredning som gjorts om säkerhetskontroll i domstol. Nuvarande regler förutsätter att det ska föreligga en identifierad risk för att en säkerhetskontroll ska få genomföras. Utredningen föreslår att det ska bli möjligt för domstolarna att ha säkerhetskontroller i förebyggande syfte samt att även mer övergripande hotbilder ska kunna ligga till grund för beslut om säkerhetskontroll. Läs mer här:

<http://www.regeringen.se/sb/d/12129/a/132638>

Lokal för NRF

NRF tog upp att man kommer att sakna kanslilokal från och med den 1 februari 2011 och undrade om Domstolsverket kan upplåta lokal gratis åt NRF.

DV förklarade att Domstolsverket inte har möjlighet att göra detta utifrån två aspekter. Domstolarnas behov av lokaler och regeringens krav på effektiv utnyttjande av resurserna gör att Domstolsverket inte har möjlighet att varken lämna ifrån sig lokaler till nämndemännen eller hyra extra lokaler för detta ändamål. Därtill finns det praktiska hinder i att hyra lokal åt annan organisation då det med hyra av lokaler också följer en sorts arbetsgivaransvar för sådant som utrymning, arbetsmiljö, möjligheter till pentry etc. samt att andra personer eller organisationer inte ska ha tillgång till domstolens lokaler innanför det så kallade skalskyddet.

Begreppet förlorad arbetsförtjänst

Innan mötet fick DV en fråga från NRF angående tolkningen av förlorad arbetsförtjänst för nämndemännen. I bilaga kan du läsa mer om ersättningsreglerna.

Med vänlig hälsning
Förbundsstyrelsen NRF

Bilaga: ersättningsregler m.m. och försäkringsskydd

Bilaga:

Här följer ett utdrag ur förordningen 1982:814 om ersättning till nämndemän och vissa andra uppdragstagare inom domstolsväsendet m.m. (Se även NRF hemsida)

Ersättning till värderingstekniska ledamöter i förvaltningsrätt och sakkunniga ledamöter i miljödomstol regleras i särskilda regeringsbeslut.

Arvode

Nämndemän och jurymän får ett grundarvode för varje sammanträdesdag. Grundarvodet vid tjänstgöring hel dag är 500 kr. Vid tjänstgöringstid kortare tid än tre timmar betalas ett belopp om 250 kr per dag. Med kortare tid än tre timmar avses den tid då nämndemannen/jurymannen tjänstgjort, inklusive eventuella pauser. Vid sammanträde som hålls under helg betalas till nämndeman, utöver det vanliga arvodet, 500 kr per dag.

Till nämndemän i förvaltningsrätterna och kammarrätterna utbetalas även arvode för förberedelsearbete med 300 kr per dag. Arvode för förberedelsearbete får dock inte betalas för dagar då nämndemannen har rätt till arvode för sammanträde.

Till värderingstekniska ledamöter i förvaltningsrätt, sakkunniga ledamöter i miljödomstolar, intresseledamöter i arrende- och hyresnämnderna samt särskilda ledamöter i förvaltningsdomstol utgår ett sammanträdesarvode och i vissa fall arvode för förberedelse/efterarbete och/eller ersättning för förlorad arbetsförtjänst.

Ersättning för inkomstförlust

Uppkommer det en inkomstförlust på grund av uppdraget har nämndemannen och jurymannen rätt till ersättning för sådan inkomstförlust. Ersättning för inkomstförlust utgår endast för dagar då nämndemannen/jurymannen åsamkats verkligt löneavdrag/inkomstförlust. Detta innebär att om nämndemannen/jurymannen tjänstgör i domstolen utan att vidkännas löneavdrag eller annan inkomstförlust utgår inte ersättning för inkomstförlust.

Ersättning för inkomstförlust begärs vid varje tillfälle med belopp som motsvarar inkomstförlusten. Det åligger nämndemannen/jurymannen att på begäran av domstolen styrka den begärda ersättningen för inkomstförlust.

Rese- och traktamentsförmåner

Rese- och traktamentsförmåner till nämndemän och vissa andra uppdragstagare utbetalas enligt de bestämmelser som gäller för statstjänstemän i allmänhet. För nämndemannen/uppdragstagaren anses bostaden som tjänsteställe. Detta innebär att en resa till sammanträdet från ordinarie bostaden betraktas som en tjänsteresa. Traktamente utbetalas om nämndemannen/uppdragstagaren har en tjänstgöring som medför övernattning.

Kostnader för parkering och trängselskatt ersätts endast då egen bil är lämpligaste färdmedel. Vid resa från fritidsbostad betalas i regel inte någon resekostnadsersättning.

Värderingstekniska ledamöter i förvaltningsrätt

och sakkunniga ledamöter i miljödomstol omfattas även av det lokala reseavtal som gäller för tjänstemän inom Sveriges Domstolar.

Barntillsyn

Nämndeman/juryman med barn som har behov av tillsyn har rätt till skälig ersättning för kostnader för barntillsyn som uppkommer när de fullgör sitt uppdrag. Rätt till ersättning föreligger endast för barn under 12 år. Ersättning utbetalas inte för barntillsyn som utförts av nära familjemedlem, såsom make/maka, sambo, andra barn eller föräldrar. Inte heller för barntillsyn som kan tillgodoses inom den ordinarie barnomsorg som nämndemannen/ jurymannen anlitar. Ersättningen är skattepliktig. Observera att nämndemannen/jurymannen kan bli skyldig att betala sociala avgifter för den utgivna lönen till den som anlitas för barntillsynen.

Inställelsearvode

Till uppdragstagare vars resväg till sammanträdet överstiger 50 km betalas ett särskilt inställelsearvode om 100 kr per dag. Vad som här sägs om inställelsearvode är inte tillämpligt för värderingstekniska ledamöter i förvaltningsrätt och sakkunniga ledamöter i miljödomstolar som får sina ersättningar reglerade i särskilda regeringsbeslut.

Inställt sammanträde

Ställs ett sammanträde in får ersättning för sammanträdet ändå betalas om det finns särskilda skäl för det. Nämndemannen/uppdragstagaren skall i sådant fall skriftligen till domstolen inkomma med yrkande om ersättning som uppkommit med anledning av det inställda sammanträdet.

Tjänstgöringsrapport

Begäran om arvoden och kostnadsersättningar görs på blanketten, "Tjänstgöringsrapport", som tillhandahålls av domstolen. På blanketten skall nämndeman/juryman också begära ersättning för den faktiska inkomstförlust som uppkommit på grund av uppdraget. Ifyllda tjänstgöringsrapporter lämnas för handläggning till domstol/nämnd där sammanträdet/förhandlingen ägt rum. Blanketten ligger till grund för utbetalningen och registreras i lönesystemet av domstolen.

Skatteavdrag

Ersättning till uppdragstagare betraktas som en sidoinkomst. På sidoinkomster skall skatteavdrag göras med 30 procent. För att ett lägre skatteavdrag än 30 procent skall göras måste ett beslut från Skatteverket om ändrad beräkning av A-skatt (jämkning) lämnas till domstolen. Önskas ett högre skatteavdrag lämnas en skriftlig begäran om detta till domstolen.

Utbetalning

Arvode och kostnadsersättning betalas ut omkring den 25:e varje månad via Nordea till bankkonto. Uppgift om till vilket bankkontonummer som utbetalningen ska ske lämnas av nämndemannen/uppdragstagaren till Nordea. Domstolsverkets arbetsgivarnummer är 520166. Om bankkonto saknas betalas ersättningen ut via utbetalningskort.

Försäkringsskydd

En nämndeman/uppdragstagare omfattas av den tjänstereseförsäkring för statliga tjänsteresor som Domstolsverket tecknat hos Kammarkollegiet. En nämndeman/uppdragstagare omfattas också av Domstolsverkets avtal om trygghetsförsäkring vid arbetsskada.